

Til censorer i de to erhvervsøkonomiske censorkorps for hhv.

- **HD uddannelserne**
- **Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelserne**

Hermed vil vi gerne orientere om dels en række generelle forhold omkring censoropgaven, dels om de forskelle, der er mellem Undervisningsministeriets (**UVM**) og Videnskabsministeriets (**VTU**) regler.

Regelgrundlag

Med virkning pr. 1. september 2010 gælder eksamensbekendtgørelserne for

Undervisningsministeriets (**UVM**) HD uddannelser.
"Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser"
Nr. 1016 af 24. august 2010.

Videnskabsministeriets (**VTU**) Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelser.
"Bekendtgørelse om eksamen og censur ved universitetsuddannelser"
Nr. 857 af 1. juli 2010.

Bekendtgørelserne findes på **censorsekretariatets hjemmeside**.

På en række områder gælder samme regler, men der er væsentlige forskelle mellem de to regelsæt, som det er nødvendigt at kende. Disse forskelle skyldes, at de to ministerier har hver sin eksamensbekendtgørelse. Derudover er der et par generelle forhold, som kræver opmærksomhed.

Andre regelgrundlag

Der er også andre vigtige grundlag for censorer arbejde. Vi har til sidst i denne skrivelse anført dem alle sammen med henvisning til www.retsinformation.dk

Censorbekendtgørelse

UVM's Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser regulerer også censorforholdene. Der eksisterer således ikke længere en særskilt censorbekendtgørelse.

VTU's Bekendtgørelse om eksamen og censur ved universitetsuddannelser regulerer fremover også censorforholdene.

Censors opgaver

For det samlede UVM og VTU område gælder, at censor overordnet skal sikre, at der ved udprøvning / eksamination sker en dokumentation af den / de studerendes færdigheder samt af målopfyldelsen for uddannelsen, herunder at:

- Prøverne samt kravene til indholdet af uddannelsens prøver er i overensstemmelse med målbeskrivelser og øvrige krav fastsat for uddannelsen i uddannelsesbekendtgørelsen, HD bekendtgørelsen og studieordning, samt fastsat i de to eksamensbekendtgørelser.
- Medvirke til og påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler, herunder i eksamensbekendtgørelser.
- De studerende får en ensartet og retfærdig behandling og deres præstationer en pålidelig bedømmelse i overensstemmelse med reglerne for karaktergivning i karakterbekendtgørelsen, herunder regler fastsat herom i uddannelsens studieordning og øvrige regler for uddannelsen.
- Censor og eksaminator(er) ikke har gennemført gensidig eller gentagen censur, og at censor opfylder habilitetskravene.

Det er vigtigt at udøve god censorskik, hvilket også indebærer forståelse for at eksamenssituationen forløber på en korrekt måde, også gerne så de studerendes særlige situation (nervøsitet o.lign.) håndteres hensynsfuldt og professionelt.

Habilitet

Som hovedregel gælder at censor:

- skal være uafhængig af eksaminator / vejleder
- ikke kender de studerende
- er opmærksom på reglerne jfr. afsnittet om censorfordeling.

Hvis man har den mindste tvivl, herunder finder at man har arbejdet sammen med eksaminator lidt for ofte, skal man afstå fra at påtage sig censuropgaven.

Der henvises til § 3 i "Bekendtgørelse af forvaltningsloven" Nr. 1365 af 7. december 2007, som findes på www.retsinformation.dk

Kommunikation med universitetet før eksamen

Det er vigtigt at sikre sig at mål- og fagbeskrivelser, litteratur- og pensumlistes, samt rettevejledning og karaktervægtninger er modtaget fra universitetet eller kan hentes via dettes website. Man kan og må IKKE bedømme uden at kende mål- og fagbeskrivelse.

Censorfordeling

Fordelingen af censorer til de enkelte eksaminer og prøver foretages af censorformandskabet efter samråd med universiteterne. Ministerierne ønsker bl.a. at forhindre, at der over tid dannes "faste bedømmerpar".

På **UVM** området er forholdet behandlet således, at det skal sikres, medmindre særlige forhold gør sig gældende, at den samme censor og eksaminator ikke sammen må bedømme (foretage individuel gensidig censur) inden for en periode på to år ud over én eksamenstermin, ét semester eller et halvt år, dvs. hvis du har været censor sammen med AA i sommerterminen 2009, så må du først virke sammen med AA på HD uddannelser i 2011. Censorer må ikke være ansat på den uddannelsesinstitution, hvor de skal virke som censorer.

På **VTU** området er specificeret, at det i videst muligt omfang skal undgås, at eksaminatorer varetager censuropgaver for hinanden (gensidig censur). Censorformandskaberne anbefaler censorerne, at der udvises tilbageholdenhed ved at foretage censur sammen med den samme vejleder i mange år i træk. Censorer må ikke være ansat ved det universitet eller fakultet hvor de skal virke som censorer, medmindre der er tale om en anden uddannelse / centralt fag, end det censoren forsker og underviser ved.

NB: Reglerne gælder også i tilfælde hvor man fungerer som vejleder.

Karaktergivning

Ved anvendelse af 7-trinsskalaen kan det fortsat være nødvendigt at være bevidst om ændringen ved eksamensbordet i forhold til den tidligere 13-skala:

Fra den tidligere 13-skalas opbygning af karaktererne gennem en spørgestrategi med udgangspunkt fra bundkarakteren 00.

Til en anden og mere undersøgende form i 7-trinsskalaens inddeling i grader af mangler i antal og væsentlighed i forhold til målbeskrivelserne med udgangspunkt fra topkarakteren 12.

Ved meddelelse af karakteren gives tilbagemelding til eksaminanden med reference til fagets målbeskrivelse. For at fremme at karakterafrapporteringen bliver præcis, men også en læringssituation for den studerende, er det nødvendigt, at afrapporteringen tager udgangspunkt i målbeskrivelsen og de mangler, præstationen har i forhold til denne, således at det er tydeligt for den studerende hvorfor der gives den pågældende karakter.

Der kan ikke anvendes relative karakterer, så det er ikke muligt at eksaminere de første tre af et hold for "at lægge niveauet". Karaktergivningen skal alene tage udgangspunkt i den enkeltes præstation.

Når eksaminanden forlader eksamenslokalet forud for voteringen, anbefales det, at eksaminanden tager sine ejendele med ud af lokalet.

Karakterafrapporteringen bør foregå i eksamenslokalet. Det opleves ikke behageligt for de studerende, hvis karakterafrapporteringen sker "på gangen".

Eksamination af grupper

Gruppeeksamen er afskaffet, og alle prøver tilrettelægges som individuelle prøver.

UVM området:

Grundlaget for bedømmelsen er eksaminandens individuelle præstation, herunder individuelle dele af et gruppefremstillet produkt.

Alle individuelle afsnit og helheder i en skriftlig opgave (hovedopgave eller projekt), der er fremstillet af en gruppe studerende, **skal kunne identificeres på enkeltpersoners bidrag**, hvis det skriftlige produkt skal indgå i bedømmelsesgrundlaget. Bedømmerne skal med andre ord kunne se, hvem der har skrevet hvad, og kunne se fordelingen af det faglige ansvar på opgavens helheder mellem de studerende, både ved opgaver uden mundtligt forsvar og ved opgaver med mundtligt forsvar.

Hvis en sådan individualisering ikke har fundet sted, kan der IKKE ske bedømmelse.

VTU området:

Der kan kun gives en selvstændig karakter for en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, hvis den enkelte studerendes bidrag er individualiseret, sådan at det sikres, at en individuel bedømmelse finder sted.

Hvis der ikke er givet en selvstændig karakter, kan en skriftlig gruppeopgavebesvarelse indgå i helhedsbedømmelsen ved en efterfølgende prøve af den enkelte studerende.

Censorformandskabet mener, at flere eksaminander – både på UVM og på VTU området – kan være fælles om afsnit som problemformulering, afgrænsning og konklusion.

Se nedenstående bilag med detailbeskrivelser herom fra bekendtgørelserne.

Karaktergivning og -meddelelse ved eksamination af grupper

Karakteren fastlægges for den enkelte eksaminand efter den enkeltes eksamination, og karakteren skrives i protokollen inden den næste eksamination påbegyndes. Der kan ikke anvendes relative karakterer, så det er ikke muligt at eksaminere de første tre af et hold eller alle i en gruppe for "at lægge niveauet". Karaktergivningen skal alene tage udgangspunkt i den enkeltes præstation.

Det anbefales, at meddelelsen af karakteren til den enkelte eksaminand først sker, når hele gruppen er eksamineret, ligesom en mere fyldig tilbagemelding efter bedømmernes skøn kan foregå samlet efter eksamination af sidste medlem af gruppen. Denne anbefaling skyldes dels hensynet til de ikke eksaminerede gruppemedlemmer, dels for at opnå den højst mulige grad af lige vilkår for gruppens medlemmer.

Enkelte universiteter har valgt at meddele karakteren umiddelbart efter hver eksamination. I disse tilfælde følges disse lokale regler.

Notater i forbindelse med bedømmelserne

UVM eksamensbekendtgørelsen indeholder notatkrav vedr. præstation og karakterfastsættelse for HD uddannelserne med pligt til opbevaring i et år.

VTU eksamensbekendtgørelsen indeholder krav om at tage notater fra voteringen på Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelserne og opbevare dem i mindst et år.

Som censor deltager man som regel kun i begrænset omfang i eksaminationen, hvorfor man har mulighed for at tage de pligtige notater. Det er i øvrigt generelt god censorskik at tage notater **både** under eksaminationen **og** under voteringen. Notaterne kan bl.a. anvendes ved den korte tilbagemelding til de studerende efter meddelelsen om bedømmelsesresultatet, men den tjener også som grundlag for bedømmernes svar i en eventuel klagesag.

Rapportering

På **UVM** området kræves for HD uddannelserne, at censorerne efter hver eksamenstermin udfærdiger en censorberetning om eksamensforløbet. Censorsekretariatet har udarbejdet et skema hertil, som universitetet skal udlevere i forbindelse med eksamen i hvert fag. Det udfyldte skema returneres til universitetet senest 8 dage efter bedømmelsens afslutning hhv. den mundtlige eksamensafholdelse. Dette betyder, at den enkelte censor på hvert universitet skal aflevere en censorberetning pr. fag pr. eksamenstermin. Hvis man eksempelvis har haft tre hovedopgaver med tre forskellige vejledere, skal man aflevere én censorberetning.

Derudover er censorerne på UVM området omfattet af en speciel censorindberetningspligt. Konstateres det således, at eksaminationen gennemføres i strid med studieordningens mål, eller at de øvrige bekendtgørelsesmæssige krav ikke er opfyldt, eller får censor formodning om væsentlige problemer eller mangler i universitetets varetagelse af en uddannelse, afgives der straks en indberetning herom til universitetet, som videresender den til ministeriet med dets bemærkninger. Kopi af disse indberetninger sendes til censorsekretariatet.

På **VTU** området benyttes fortsat det oprindelige censorindberetningsskema på Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelserne som ligeledes skal udleveres af og returneres til universitetet i forbindelse med hver enkelt eksamen.

Er der tale om særlige forhold, som censor finder det er væsentligt at der tages stilling til, ser vi gerne, at der også sendes en kopi direkte til censorsekretariatet.

Censorer på VTU området rapporterer også i alle situationer, hvor der konstateres fejl ved eksamen direkte til censorsekretariatet.

Formandskabet benytter de udfyldte skemaer som grundlag for udarbejdelsen af årsberetning. **Det er derfor vigtigt at censorerne påfører personlige iagttagelser, overvejelser og kommentarer.**

Skemaerne findes på **censorsekretariatets hjemmeside**.

Håndtering af snyd, plagiering og akademisk uredelighed

Vi oplever en meget større bevågenhed fra universiteternes side over for snyd m.v. Det er en god udvikling omkring et problem, som er stigende.

Det er også censurs forpligtelse at forholde sig kritisk til de opgaver, der rettes, for at medvirke til at dæmme op for disse forhold.

Universiteterne er blevet bedre til at medvirke til at opspore og afklare eventuelle mistanker, men der mangler fortsat tilstrækkelige ressourcer. Derudover har universiteterne nu i langt højere grad end tidligere udarbejdet fælles retningslinier om sanktioner mv. på det enkelte universitet. Det har en god forebyggende effekt.

Ved mistanke om snyd og plagiering forud for bedømmelse af skriftlige arbejder anmodes universitet / underviser om test af teksten. Ved bekræftelse af mistanke affholdes eksamen formodentligt ikke. Det afgør universitetet i hvert enkelt tilfælde. Hvis der opstår tvivl om snyd under eksaminationen foretages bedømmelse og karaktergivning, men karakteren **tilbageholdes** indtil sagen er afklaret og meddeles således ikke pågældende studerende i forbindelse med eksaminationen.

På **UVM** området skal eksaminanderne ved aflevering af en skriftlig besvarelse skrive under på at besvarelsen er udfærdiget uden uretmæssig hjælp.

På **VTU** området findes ikke tilsvarende erklæring.

NB: check altid lokale regler og procedurer.

Klagehåndtering (for eksaminer afholdt efter den 1. september 2010)

På **UVM** området kan klagen vedrøre eksaminationsgrundlaget, prøveforløbet eller bedømmelsen, hvor klager på alle tre felter forelægges for bedømmerne for udtalelse om de faglige spørgsmål i klagen inden **universitetet træffer afgørelse**.

På **UVM** området kan universitetets afgørelse dog kun gå ud på, at klageren ikke får medhold, hvis bedømmerne er enige om dette.

På **VTU** området kan klagen endvidere vedrøre retlige spørgsmål, men kun spørgsmål vedrørende bedømmelse eller øvrige forhold vedrørende eksamination og bedømmelser forelægges for bedømmerne for udtalelse om bedømmelsen inden **universitetet afgør klagen**.

På **VTU** området er der således sket den afgørende ændring, at det ikke længere er bedømmerne, der skal træffe afgørelse i klagesagen, men at bedømmerne alene afgiver en udtalelse, til brug for universitetets afgørelse. **Bedømmerne kan altså eksempelvis ikke beslutte at hæve en karakter, selv om de måtte være enige om, at dette kunne være velbegrundet.**

For både UVM og VTU området gælder jfr. eksamensbekendtgørelserne:

Afgørelsen, der skal være skriftlig og begrundet, kan gå ud på

- 1) tilbud om ny bedømmelse (ombedømmelse), dog ikke ved mundtlige prøver,
- 2) tilbud om ny prøve (omprøve) eller
- 3) at klageren ikke får medhold i klagen.

Ombedømmelse kan altså for fremtiden kun ske ved, at der gives tilbud herom, og at klageren tager imod tilbuddet. **Accepterer klageren et tilbud om ombedømmelse eller omprøve, kan det i begge tilfælde resultere i en lavere karakter end den oprindeligt givne.**

For både UVM og VTU området gælder endvidere at klageren kan indbringe universitetets afgørelse* af faglige spørgsmål for et ankenævn, som kan tilbyde reeksamen (omprøve) eller ombedømmelse eventuelt med tilhørende mundtligt forsvar eller at afvise anken.

Accept heraf kan resultere i en lavere karakter. Ved ombedømmelse skal bedømmerne have forelagt sagens akter: Opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmeres udtalelser med klagers bemærkninger hertil samt universitetets afgørelse.

I klagehåndteringen er det således vigtigt at både censor og eksaminator fra starten, og i forbindelse med notering af observationer, mangelbeskrivelser og procesforløb, skaber et solidt grundlag for et klagesvar, der lever op til den korrekte beskrivelse af bedømmelsesgrundlaget i forhold til målbeskrivelsen og karakterbekendtgørelsen.

Det er i den forbindelse af største betydning at man i klagesvaret henviser til og dokumenterer bedømmelse og karakter både i forhold til fag- og målbeskrivelse og til karakterbekendtgørelsens bestemmelser.

*: For VTU-området gælder, at man kun kan indbringe sager, hvor man **ikke har fået medhold**. D.v.s. hvis man får tilbudt omprøve eller ombedømmelse, er man afskåret fra at anke sagen, uanset om man accepterer tilbuddet eller ej.

Censorbeskikkelse

Censoremner findes ved forslag fra censorformandskab, censorkorps, universiteter og eventuelt ved opslag i fagblade. Indstilling til ministerierne sker af censorformandskaberne og ved nybeskikkelser efter godkendelse eller anbefaling fra institut- /centerleder.

Beskikkelsesperioderne løber over 4 år, for indeværende frem til 31. marts 2014. Ved hver ny beskikkelsesperiode udskiftes mindst 25% af censorerne i censorkorpsset. Censorernes virke er omfattet af forvaltningsloven, herunder reglerne om inhabilitet og tavshedspligt.

Skemaer for indstilling til beskikkelse findes på **censorekretariatets hjemmeside**.

Censorer er meget velkomne til at kontakte censorsekretariatet, både vedr. ovenstående og vedr. rollen som censor i det hele taget på povlt@asb.dk eller til censorformandskabet.

Mads Bjerre
Censorformand
HD uddannelserne

René la Cour Sell
Censorformand
Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelserne

Povl Tiedemann, Sekretariatsleder
De Erhvervsøkonomiske Censorsekretariater
Aarhus School of Business and Social Sciences, Aarhus Universitet,
Fuglesangs Alle 4, 8210 Aarhus V.

Tlf.: 8948 6737 / 2478 3207
e-mail: povlt@asb.dk
www: **under etablering**

Det samlede regelgrundlag findes på www.retsinformation.dk

For HD uddannelserne (UVM):

Eksamensbekendtgørelse

"Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser"
Nr. 1016 af 24. august 2010.

Karakterbekendtgørelse

"Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse"
Nr. 262 af 20. marts 2007.

HD bekendtgørelse

"Bekendtgørelse om den erhvervsøkonomiske diplomuddannelse HD"
Nr. 1098 af 19. september 2007.

ÅU - loven

"Bekendtgørelse af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v."
Nr. 952 af 2. oktober 2009.

For Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelserne (VTU):

Eksamensbekendtgørelse

"Bekendtgørelse om eksamen og censur
ved universitetsuddannelser"
Nr. 857 af 1. juli 2010.

Karakterbekendtgørelse

"Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse
ved universitetsuddannelser"
Nr. 250 af 15. marts 2007.

Uddannelsesbekendtgørelse

"Bekendtgørelse om bachelor- og kandidatuddannelser
ved universiteterne"
Nr. 814 af 29. juni 2010.

Masterbekendtgørelse

"Bekendtgørelse om Masteruddannelser
ved universiteterne "
Nr. 1187 af 7. december 2009.

Universitetsloven

"Bekendtgørelse af lov om universiteter (universitetsloven)"
Nr. 754 af 17. juni 2010.

Generelt: Forvaltningsloven

"Bekendtgørelse af forvaltningsloven"
Nr. 1365 af 7. december 2007.

2011-03-21 - For hjemmeside-link

Forskelle mellem eksamensregler for eksamination af grupper

På UVM området (HD uddannelserne)

På VTU området (Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelserne)

Undervisningsministeriets (UVM) regelsæt siger, at alle individuelle afsnit i en skriftlig opgave (hovedopgave eller projekt), der er fremstillet af en gruppe studerende, skal kunne identificeres hvis det skriftlige produkt skal indgå i bedømmelsesgrundlaget. Bedømmerne skal med andre ord kunne se, hvem der har skrevet hvad, både ved opgaver uden mundtligt forsvar og opgaver med mundtligt forsvar. Ved mundtlige forsvar skal eksaminanderne således eksamineres i det, som de har skrevet og ikke i andet.

I UVM bekendtgørelse om prøver og eksamen er således fastsat:

§ 10, stk. 2:

Prøverne tilrettelægges som individuelle prøver.

§37, stk.1:

Grundlaget for bedømmelsen er eksaminandens individuelle præstation, herunder individuelle dele af et gruppefremstillet produkt.

§13, stk. 4:

Ved en individuel prøve hvor eksaminanderne eksamineres på grundlag af et gruppefremstillet produkt, må de øvrige medlemmer af gruppen ikke være til stede i prøvelokalet, før de selv skal eksamineres.

Videnskabsministeriets (VTU) regelsæt fokuserer tilsvarende på individuelle bedømmelser, men kobler bedømmelse mellem mundtlige og skriftlige præstationer hvor der ikke gives selvstændig karakter for den skriftlige opgavebesvarelse.

I VTU bekendtgørelse om eksamen er således fastsat:

§3, stk.2:

Prøverne skal tilrettelægges som individuelle prøver.

§3, stk.4:

Der kan kun gives en selvstændig karakter for en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, hvis den enkelte studerendes bidrag kan konstateres, sådan at det sikres, at en individuel bedømmelse finder sted.

§3, stk.5:

Hvis der ikke gives en selvstændig karakter for en skriftlig opgavebesvarelse som er udarbejdet af flere studerende, kan opgavebesvarelsen indgå i bedømmelsen ved en efterfølgende individuel mundtlig eller anden prøve af den enkelte studerende.

§5, stk.4:

... tager prøven udgangspunkt i en opgavebesvarelse, og er besvarelsen udarbejdet af flere studerende, må disse studerende ikke være til stede i eksamenslokalet, før de skal eksamineres eller er blevet eksamineret.

2011-01-04